

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3097/2543

นายคลาย พรหมอินทร์ โจทก์ นายยิ่งศักดิ์ พรหมอินทร์ กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 88, ป.วิ.พ. มาตรา 87, ป.วิ.อ. มาตรา 46, ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.พ.พ. มาตรา 1300, ป.วิ.พ. มาตรา 249, ป.พ.พ. มาตรา 1745

ย่อ / หลักกฎหมาย

++ เรื่อง มรดก เพิกถอนนิติกรรม ++ ++ ทดสอบการทำงานในระบบ CW เพื่อค้นหาข้อมูลทาง online ++ ++ ย่อข้อกฎหมายอย่างไม่เป็นทางการ ++ ขอชุดตรวจได้ที่งานย่อข้อกฎหมายระบบ CW โลงกลางชั้น 3 ++ ++ ++ คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยทั้งสองประการแรกว่า ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้โจทก์ระบุพยานเพิ่มเติมครั้งที่ 2 เนื่องจากโจทก์มิได้ทำเป็นคำร้องแสดงเหตุที่ไม่อาจระบุพยานได้ แล้วในเวลาต่อมาศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งให้รับบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติมฉบับดังกล่าวนั้นชอบหรือไม่ ++ ++ ศาลฎีกาเห็นว่า การระบุบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติมดังกล่าว โจทก์ได้ทำเป็นคำแถลงฉบับลงวันที่ 17 มิถุนายน 2539 ทั้งบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติมครั้งที่ 2 ได้ระบุสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 662/2535 ของศาลชั้นต้น แต่ไม่ได้ลงลายมือชื่อผู้ระบุเมื่อศาลชั้นต้นสั่งไม่อนุญาตแล้วในเวลาต่อมาเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2539 ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งว่า สำนวนคดีอาญาดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานซึ่งเกี่ยวกับประเด็นข้อสำคัญในคดี เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้รับบัญชีพยานเพิ่มเติมฉบับดังกล่าวของโจทก์และให้นำสำนวนคดีอาญาดังกล่าวมาผูกพันกับคดีนี้เป็นพยานโจทก์และพยานศาล ให้ทนายความทั้งสองฝ่ายลงชื่อรับทราบคำสั่งศาลนี้ไว้ในคำแถลงฉบับนี้ ปรากฏตามท้ายคำแถลงฉบับลงวันที่ 17 มิถุนายน 2539 แต่ไม่ปรากฏว่าเจ้าพนักงานศาลได้ให้ฝ่ายจำเลยลงชื่อรับทราบคำสั่งศาลดังกล่าวไว้ ดังนั้น จึงถือไม่ได้ว่า จำเลยทั้งสองทราบคำสั่งศาลชั้นต้นแล้ว แม้คำสั่งของศาลชั้นต้นดังกล่าวเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา แต่เมื่อจำเลยทั้งสองยังไม่ทราบคำสั่งศาลชั้นต้นดังกล่าวจึงไม่มีโอกาสที่จะโต้แย้งคำสั่งศาลชั้นต้นได้ จำเลยทั้งสองขอที่จะอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งศาลชั้นต้นดังกล่าวได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ไม่รับวินิจฉัยในปัญหานี้จึงไม่ชอบ ++ การที่โจทก์ยื่นบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติมดังกล่าว แม้จะเป็นการยื่นที่ฝ่าฝืนต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 88 วรรคสาม ดังจำเลยทั้งสองฎีกา แต่การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติมด้วยเหตุผลที่ศาลชั้นต้นได้สั่งไว้ นั้น ถือได้ว่าศาลชั้นต้นอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 87(2) ให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ซึ่งเมื่อได้พิจารณาแล้ว สำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 662/2535 ของศาลชั้นต้น เป็นสำนวนเดียวกับคดีอาญาหมายเลขดำที่ 106/2533 ของศาลชั้นต้นที่จำเลยทั้งสองได้ระบุอ้างไว้ตามบัญชีพยานจำเลยฉบับลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2536 อันเป็นที่ 19 การยื่นบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติมนั้นจึงมิได้ทำให้จำเลยทั้งสองเสียเปรียบทั้งสำนวนคดีอาญาที่โจทก์อ้างเป็นพยานหลักฐานซึ่งเกี่ยวกับประเด็นข้อสำคัญในคดีจำเป็นจะต้องสืบด้วย เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมแล้วศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจที่จะสั่งเช่นนั้นได้ คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว และสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 662/2535 ของศาลชั้นต้น ทั้งสำนวนย่อมรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีพยานบุคคลมาสืบประกอบอีก ++ ++ ปัญหาต่อไป ศาลมีอำนาจรับฟังข้อเท็จจริงในสำนวนคดีอาญาดังกล่าวในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งนี้หรือไม่ ++ เห็นว่า คดีอาญาหมายเลขดำที่ 106/2533 เป็นคดีที่นายคลายฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาร่วมกันยักยอกทรัพย์มี

ประเด็นโดยตรงว่า จำเลยที่ 1 ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายคล้อยได้โอนที่ดินพิพาทมาเป็นของตนเอง แล้วโอนต่อให้จำเลยที่ 2 หรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นโดยตรงอย่างเดียวกับข้อพิพาทในคดีแพ่งนี้ แม้ในคดีแพ่งนี้โจทก์จะฟ้องคดีในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัสฟ้องจำเลยทั้งสองซึ่งถือว่าเป็นการกระทำแทนทายาทเมื่อได้ความว่าโจทก์เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของนายจำรัสด้วย ทั้งทรัพย์สินมรดกของนายคล้อยและนายจำรัสคือที่ดินพิพาทรายเดียวกับที่โจทก์ได้ฟ้องจำเลยทั้งสองในฐานะส่วนตัว ดังนั้น จึงถือได้ว่าโจทก์และจำเลยทั้งสองในคดีอาญากับโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัสกับจำเลยทั้งสองในคดีแพ่งเป็นคู่ความรายเดียวกัน และคดีอาญาดังกล่าวนั้นได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงถึงที่สุดแล้ว โดยศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาแล้วตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1768/2539 ดังนั้น ศาลจึงต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาดังกล่าวในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 ++ ++ ปัญหาต่อไปจำเลยทั้งสองได้โอนที่ดินพิพาทของนายจำรัสเป็นการร่วมกันฉ้อฉลกองมรดกของนายจำรัสหรือไม่ ในปัญหานี้คดีอาญาที่จำเลยทั้งสองถูกฟ้องนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกส่วนของนายจำรัสและนายละมัย จำเลยที่ 1 ได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทมาเป็นของตนเองแต่เพียงผู้เดียว แล้วจดทะเบียนโอนให้จำเลยที่ 2 นำไปจำนองต่อธนาคารกรุงไทย สาขาสุราษฎร์ธานี เป็นการกระทำโดยทุจริตมีความผิดฐานผู้จัดการมรดกยกยอกทรัพย์สินส่วนจำเลยที่ 2 ให้ยกฟ้องโจทก์ ดังนั้น ในการพิจารณาคดีแพ่งนี้ ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 ++ ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของนายจำรัสและนายละมัย จำเลยที่ 1 ได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทมาเป็นของตนเองแต่เพียงผู้เดียวแล้วจดทะเบียนโอนให้แก่จำเลยที่ 2 นำไปจำนองโดยทุจริต การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการยกยอกทรัพย์สินมรดกของนายจำรัส แม้การกระทำของจำเลยที่ 1 จะมีใช่เรื่องการฉ้อฉลตามฟ้องก็ตาม แต่ก็ไม่มีสิทธิที่จะกระทำได้ การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนจำเลยที่ 2 นั้น แม้จะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง และจำเลยที่ 2 รับโอนที่ดินพิพาทจากจำเลยที่ 1 หลังจากจำเลยที่ 1 กระทำผิดฐานยกยอกสำเร็จแล้ว และไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 2 รับโอนโดยรู้ว่าจำเลยที่ 1 เบียดบังทรัพย์สินมรดกของนายจำรัสจึงฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ 2 กระทำผิดฐานรับของโจรนั้น ข้อเท็จจริงในคดีอาญาดังกล่าวย่อมผูกพันคดีแพ่งที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 2 ++ จำเลยที่ 1 โดยทุจริตได้โอนที่ดินพิพาททรัพย์สินมรดกของนายจำรัสให้แก่จำเลยที่ 2 ดังนั้น การรับโอนที่ดินพิพาทของจำเลยที่ 2 แม้จะมีได้รู้เห็นในการกระทำผิดของจำเลยที่ 1 ซึ่งจะถือว่าเป็นการร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ 1 ก็ตามแต่จำเลยที่ 1 ได้โอนที่ดินพิพาทมาเป็นของตนเองโดยกระทำผิดฐานยกยอกแล้วจึงโอนที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 จำเลยที่ 2 รับโอนที่ดินพิพาทมาจากจำเลยที่ 1 ซึ่งไม่มีอำนาจโอนให้แก่จำเลยที่ 2 จำเลยที่ 2 จึงไม่มีสิทธิยึดถือครอบครองที่ดินพิพาทได้ ++ จำเลยทั้งสองฎีกาว่า คดีโจทก์ขาดอายุความมรดกและฟ้องขอให้เพิกถอนการโอนแล้ว ในปัญหานี้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองความว่า ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของนายคล้อยซึ่งนายจำรัสมีสิทธิได้รับตามพินัยกรรม แต่นายจำรัสได้ถึงแก่ความตายก่อนและการจัดการมรดกของนายคล้อยยังไม่เสร็จสิ้น จำเลยที่ 1 ในฐานะผู้จัดการมรดกนายคล้อยได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่ตนเองแล้วจดทะเบียนยกให้แก่จำเลยที่ 2 ทำให้กองมรดกของนายจำรัสซึ่งมีโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกได้รับความเสียหาย ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนมรดกนายคล้อยและสัญญาให้ที่ดินพิพาทที่จำเลยที่ 1 โอนที่ดินพิพาทอันเป็นมรดกนายคล้อยให้แก่ตนเองในขณะที่เป็นผู้จัดการมรดกของนายคล้อย แล้วจำเลยที่ 1 โอนที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 ในเวลาต่อมาโดยไม่

ขอด้วยกฎหมายดังนี้เป็นการฟ้องว่าจำเลยที่ 1 กระทำผิดหน้าที่ผู้จัดการมรดกนายคล้ายทำให้มรดกของนายคล้ายที่จะตกได้แก่กองมรดกนายจำรัสซึ่งมีโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกเสียหาย จึงเป็นคดีจัดการมรดกนายคล้าย มีใช้คดีมรดกนายคล้ายซึ่งต้องอยู่ในบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 จำเลยทั้งสองจึงไม่มีสิทธิอ้างอายุความนับตั้งแต่นายจำรัสตายขึ้นต่อสู้ได้และแม้ว่าโจทก์จะฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองทำการจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทโดยอ้างว่าเป็นการฉ้อฉล แต่เนื้อหาของคำฟ้องนั้นมิใช่เป็นเรื่องการฉ้อฉล จึงมิใช่การฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉล อายุความการฟ้องคดีจึงไม่นับแต่วันรู้ถึงมูลเหตุให้เพิกถอนดังกล่าวทั้งสองฎีกาแต่กรณีตามคดีนี้เป็นเรื่องการฟ้องขอให้เพิกถอนการโอนทางทะเบียนที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์เป็นทางเสียเปรียบแก่กองมรดกของนายจำรัสซึ่งมีโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกผู้อยู่ในฐานะอันจะให้จดทะเบียนสิทธิของตนได้ก่อนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1300 ดังนั้น โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัส จึงฟ้องขอให้เพิกถอนการโอนที่ดินพิพาทอันเป็นมรดกของนายคล้ายดังกล่าวได้ ++ ปัญหาต่อไปโจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ ในปัญหานี้จำเลยทั้งสองฎีกาว่า ที่ดินพิพาทส่วนหนึ่งเป็นของนายละมัยในฐานะผู้รับมรดกตามพินัยกรรมของนายคล้าย โจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของนายจำรัส คงจัดการได้เฉพาะส่วนมรดกของนายจำรัสเท่านั้น โจทก์ขอให้เพิกถอนที่ดินพิพาททั้งหมดจึงไม่ชอบนั้น ฎีกาจำเลยทั้งสองถือว่าเป็นข้อกฎหมายเรื่องอำนาจฟ้องอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จะมีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 3 จำเลยทั้งสองขอที่จะยกขึ้นกล่าวอ้างในศาลฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249วรรคสอง ศาลฎีกาจึงรับวินิจฉัยให้ ++ แม้ข้อเท็จจริงจะฟังเป็นยุติว่า ที่ดินพิพาทส่วนหนึ่งเป็นของนายละมัยในฐานะผู้รับมรดกตามพินัยกรรมของนายคล้าย และขณะฟ้องคดีนี้โจทก์เป็นเพียงผู้จัดการมรดกของนายจำรัสเท่านั้นก็ตาม แต่ก็ได้ความอีกว่านายจำรัสถึงแก่ความตายขณะเป็นผู้จัดการมรดกของนายคล้าย โดยนายจำรัสไม่มีบุตรและภริยา มิได้ทำพินัยกรรมไว้ทั้งที่ดินพิพาทมีชื่อนายจำรัสในฐานะผู้จัดการมรดกนายคล้ายเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง ดังนั้น ก่อนที่นายจำรัสจะถึงแก่ความตาย นายจำรัสและนายละมัยจึงเป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทเมื่อนายจำรัสถึงแก่ความตายทายาททุกคนของนายจำรัสย่อมเป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทแทนนายจำรัสร่วมกับนายละมัยด้วย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัสจึงมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกันกับทายาทของนายจำรัสที่จะจัดการเกี่ยวกับที่ดินพิพาทได้ในฐานะเจ้าของรวม ดังนั้น โจทก์จึงมีอำนาจใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิครอบไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อต่อสู้บุคคลภายนอก รวมทั้งการใช้สิทธิเรียกร้องเอาทรัพย์สินคืนได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1745 ประกอบมาตรา 1359 โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัส จึงมีอำนาจฟ้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทที่ไม่ชอบดังกล่าวในส่วนของนายละมัยได้ด้วย ถือว่าเป็นการใช้สิทธิป้องกันแทนกันในฐานะเจ้าของรวม ++

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ฟ้องคดีนี้ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัส พรหมอินทร์ ซึ่งเป็นน้องชายร่วมบิดามารดาเดียวกันกับโจทก์บิดามารดาของโจทก์ชื่อนายคล้ายและนางจวง พรหมอินทร์ มีบุตรด้วยกัน ๗ คน เป็นบุตรชาย ๔ คน และบุตรสาว ๓ คน นางจวงตายเมื่อ ๓๐ ปีเศษแล้ว และบุตรของนางจวงกับนายคล้ายได้เสียชีวิตไปแล้ว ๓ คน และนายคล้ายตายเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

ก่อนตายนายคล้อยได้ทำพินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมืองไว้โดยแต่งตั้งให้นายจรัสเป็นผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรม ในพินัยกรรมข้อ ๑.๓ ระบุว่า ที่ดินดอนป่าบริเวณนกกให้เป็นกรรมสิทธิ์ของบุตรชาย ๔ คน คนละเท่า ๆ กัน และข้อ ๑.๘ ระบุว่านาดอนป่าและที่ดินชายนาด้านทิศตะวันออกให้นายจรัส ที่ดินทั้งสองแปลงนี้อยู่ติดกัน หลังจากนายคล้อยตายนายจรัสได้ไปขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) เลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลทุ่งกง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมเป็นแปลงเดียวกันโดยใส่ชื่อนายจรัสในฐานะผู้จัดการมรดก นายจรัสตายเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๙ โดยมีได้แบ่งปันทรัพย์มรดกให้แก่ทายาท เมื่อนายจรัสตาย นายจินดา พรหมอินทร์ เป็นผู้จัดการมรดกของนายคล้อยแทน และโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของนายจรัสแต่ทั้งนายจรัสและนายจินดาได้ถึงแก่ความตายก่อนที่จะจัดการทรัพย์มรดกดังกล่าวไว้แล้วเสร็จ ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการมรดกของนายคล้อย แล้วจำเลยที่ ๑ ได้จดทะเบียนโอนที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลทุ่งกง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมาเป็นของจำเลยที่ ๑ แต่เพียงผู้เดียว หลังจากนั้นจำเลยที่ ๑ จดทะเบียนโอนที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ ๒ ทั้งที่มีทายาทอื่นและโจทก์เป็นผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์มรดก ทั้งนี้โดยจำเลยทั้งสองทราบแล้วไม่มีอำนาจกระทำการ อันเป็นการร่วมกันฉ้อฉลโจทก์ เป็นเหตุให้กองมรดกของนายจรัสได้รับความเสียหาย ขอบังคับให้จำเลยที่ ๑ เพิกถอนนิติกรรมการโอนที่ดินระหว่างจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายคล้อยกับจำเลยที่ ๑ ในฐานะส่วนตัว ให้จำเลยทั้งสองเพิกถอนนิติกรรมการโอนที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ ๑ กับที่ ๒ กลับคืนมายังกองมรดก หากจำเลยทั้งสองไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนาแทน จำเลยทั้งสองให้การว่าเมื่อประมาณ ๒๐ ปีมาแล้ว นายจรัสได้ยกที่ดินพิพาทให้แก่นายจินดากับจำเลยที่ ๒ แล้วจำเลยที่ ๒ กับนายจินดาได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของมาถึงปัจจุบัน ฟ้องโจทก์ขาดอายุความเพราะโจทก์เรียกร้องทรัพย์มรดกเกินกว่า ๑๐ ปี นับแต่นายจรัสตาย และโจทก์ทราบถึงเหตุอันเป็นมูลเหตุให้เพิกถอนเกินกว่า ๑ ปีแล้ว ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนมรดกและสัญญาให้ที่ดิน น.ส.๓ เลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลทุ่งกงอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายคล้อยกับจำเลยที่ ๑ และระหว่างจำเลยที่ ๑ กับที่ ๒ ฉบับลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑ หากจำเลยทั้งสองไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งสอง ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ ๑๐,๐๐๐ บาท จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืนให้จำเลยทั้งสองใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ ๘,๐๐๐ บาท แทนโจทก์ จำเลยทั้งสองฎีกา ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นรับฟังได้ว่า นายคล้อย พรหมอินทร์ มีบุตร ๗ คน คือ โจทก์ นางคล้ายนิจจันทร์พันธุ์ นางสาวจิบ พรหมอินทร์ นางสาวเนือง พรหมอินทร์ นายละมัยพรหมอินทร์ นายจรัส พรหมอินทร์ และนายจินดา พรหมอินทร์ ปี ๒๕๑๒นายคล้อยถึงแก่ความตาย ก่อนตายได้ทำพินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมืองยกที่ดินตามพินัยกรรมข้อ ๑.๓ ให้โจทก์ นายละมัย นายจรัส และนายจินดากับยกที่ดินตามพินัยกรรมข้อ ๑.๘ ให้แก่นายจรัส โดยตั้งนายจรัสเป็นผู้จัดการมรดกตามสำเนาพินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมืองเอกสารหมายเลข ๑.๑ วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๑๗ นายจรัสในฐานะผู้จัดการมรดกของนายคล้อยได้รับหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินตามพินัยกรรมข้อ ๑.๓ ซึ่งยังมีได้แบ่งปันให้แก่ทายาทกับที่ดินตามพินัยกรรมข้อ ๑.๘ ไปรวมขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ฉบับเดียวกันตามสำเนา

หนังสือรับรองการทำประโยชน์เอกสารหมายเลข ๖.๒ ปี ๒๕๑๔ นายจินดาและจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นภริยา นายจินดาได้ปลูกบ้านในที่ดินตามเอกสารหมายเลข ๖.๒ และอาศัยครอบครองทำประโยชน์จนถึง ปัจจุบัน ปี ๒๕๑๙ นายจำรัสถึงแก่ความตายโดยนายจำรัสไม่มีภริยาและบุตร ไม่ได้ทำพินัยกรรมไว้ ปี ๒๕๒๖ นายจินดาได้เป็นผู้จัดการมรดกของนายคล้ายแทนนายจำรัสตามสำเนาคำสั่งศาลชั้นต้น เอกสารหมายเลข ๑.๓๓ แล้วนายจินดาในฐานะผู้จัดการมรดกของนายคล้ายได้แบ่งที่ดินตาม พินัยกรรมดังกล่าวให้แก่ตนเองและโจทก์ตามส่วนพินัยกรรม คงเหลือที่ดินตามพินัยกรรมข้อ ๑.๓๓และ ๑.๘ ซึ่งยังไม่ได้แบ่งในส่วนของนายจำรัสและนายละมัยซึ่งเป็นที่ดินพิพาทในคดีนี้ ปี ๒๕๓๐ นายจินดาถึงแก่ความตาย และในปีเดียวกันจำเลยที่ ๑ บุตรของนายจินดาได้เป็นผู้จัดการมรดกของนายคล้ายตามสำเนาคำสั่งศาลชั้นต้นเอกสารหมายเลข ๖.๓ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๐ จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายคล้ายได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทมาเป็นของตนเอง และวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑ จำเลยที่ ๑ ได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นมารดา ในวันเดียวกันนี้ จำเลยที่ ๒ ได้จำนองที่ดินพิพาทเพื่อประกันหนี้ต่อธนาคารกสิกรไทย สาขาสุราษฎร์ธานีวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๓๓ โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีอาญาในความผิดฐาน ร่วมกันยักยอก ตามสำนวนคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๑๐๖/๒๕๓๓ ของศาลชั้นต้น ซึ่งศาลฎีกา พิพากษาแล้วตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๖๘/๒๕๓๔ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๔ ศาลแพ่งธนบุรี ได้มีคำสั่งตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของนายจำรัส และวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๓๕ ศาลชั้นต้นได้มี คำสั่งถอนจำเลยที่ ๑ ออกจากการเป็นผู้จัดการมรดกของนายคล้าย และตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดก ของนายคล้าย ตามสำเนาคำสั่งศาลชั้นต้นเอกสารหมายเลข ๖.๘ คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาจำเลย ทั้งสองประการแรกว่าศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้โจทก์ระบุพยานเพิ่มเติมครั้งที่ ๒ เนื่องจาก โจทก์มิได้ทำเป็นคำร้องแสดงเหตุที่ไม่อาจจะระบุพยานได้ แล้วในเวลาต่อมาศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งให้ รับบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติมฉบับดังกล่าวนั้นชอบหรือไม่ เห็นว่า การระบุบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติม ดังกล่าว โจทก์ได้ทำเป็นคำแถลงฉบับลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๔ ทั้งบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ ได้ระบุสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๖๖๒/๒๕๓๔ ของศาลชั้นต้น แต่ไม่ได้ ลงลายมือชื่อผู้ระบุ เมื่อศาลชั้นต้นสั่งไม่อนุญาตแล้วในเวลาต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๔ ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งว่าสำนวนคดีอาญาดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานซึ่งเกี่ยวกับประเด็นข้อสำคัญใน คดี เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้รับบัญชีพยานเพิ่มเติมฉบับดังกล่าวของโจทก์และให้นำ สำนวนคดีอาญาดังกล่าวมาผูกพ่วงกับคดีนี้เป็นพยานโจทก์และพยานศาล ให้ทนายความ ทั้งสองฝ่ายลงชื่อรับทราบคำสั่งศาลนี้ไว้ในคำแถลงฉบับนี้ ปรากฏตามท้ายคำแถลงฉบับลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๔ แต่ไม่ปรากฏว่าเจ้าพนักงานศาลได้ให้ฝ่ายจำเลยลงชื่อรับทราบคำสั่งศาล ดังกล่าวไว้ ดังนั้น จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสองทราบคำสั่งศาลชั้นต้นแล้วแม้คำสั่งของศาลชั้นต้น ดังกล่าวเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา แต่เมื่อจำเลยทั้งสองยังไม่ทราบคำสั่งศาลชั้นต้นดังกล่าวจึงไม่ มีโอกาสที่จะโต้แย้งคำสั่งศาลชั้นต้นได้ จำเลยทั้งสองชอบที่จะอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งศาลชั้นต้น ดังกล่าวได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่รับวินิจฉัยในปัญหานี้จึงไม่ชอบ และเห็นว่า การที่โจทก์ยื่นบัญชี พยานโจทก์เพิ่มเติมดังกล่าว แม้จะเป็นการยื่นที่ฝ่าฝืนต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๘ วรรคสาม ดังจำเลยทั้งสองฎีกา แต่การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติม ด้วยเหตุผลที่ศาลชั้นต้นได้สั่งไว้นั้น ถือได้ว่าศาลชั้นต้นอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๗(๒) ให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ซึ่งเมื่อได้พิจารณาแล้ว สำนวน คดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๖๖๒/๒๕๓๔ ของศาลชั้นต้น เป็นสำนวนเดียวกับคดีอาญาหมายเลขดำที่

๑๐๖/๒๕๓๓ ของศาลชั้นต้นที่จำเลยทั้งสองได้ระบุอ้างไว้ตามบัญชีพยานจำเลยฉบับลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๖ อันดับที่ ๑๙ การยื่นบัญชีพยานโจทก์เพิ่มเติมนั้นจึงมิได้ทำให้จำเลยทั้งสองเสียเปรียบทั้งสำนวนคดีอาญาที่โจทก์อ้างเป็นพยานหลักฐานซึ่งเกี่ยวกับประเด็นข้อสำคัญในคดี จำเป็นจะต้องสืบด้วย เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมแล้วศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจที่จะสั่งเช่นนั้นได้ คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว และสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๖๖๒/๒๕๓๕ ของศาลชั้นต้นทั้งสำนวนยอมรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้โดยไม่จำเป็นต้องมีพยานบุคคลมาสืบประกอบอีก ปัญหาต่อไป ศาลมีอำนาจรับฟังข้อเท็จจริงในสำนวนคดีอาญาดังกล่าวในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งนี้หรือไม่ เห็นว่า คดีอาญาหมายเลขดำที่ ๑๐๖/๒๕๓๓ เป็นคดีที่นายคลายฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาร่วมกันยักยอกทรัพย์มีประเด็นโดยตรงว่า จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายคล้อยได้โอนที่ดินพิพาทมาเป็นของตนเอง แล้วโอนต่อให้จำเลยที่ ๒ หรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นโดยตรงอย่างเดียวกับข้อพิพาทในคดีแพ่งนี้แม้ในคดีแพ่งนี้โจทก์จะฟ้องคดีในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัสฟ้องจำเลยทั้งสองซึ่งถือว่าเป็นการกระทำแทนทายาทเมื่อได้ความว่าโจทก์เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของนายจำรัสด้วย ทั้งทรัพย์มรดกของนายคล้อยและนายจำรัสคือที่ดินพิพาทรายเดียวกับที่โจทก์ได้ฟ้องจำเลยทั้งสองในฐานะส่วนตัว ดังนั้น จึงถือได้ว่าโจทก์และจำเลยทั้งสองในคดีอาญากับโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัสกับจำเลยทั้งสองในคดีแพ่งเป็นคู่ความรายเดียวกัน และคดีอาญาดังกล่าวนั้นได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงถึงที่สุดแล้ว โดยศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาแล้วตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๖๘/๒๕๓๙ ดังนั้น ศาลจึงต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาดังกล่าวในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ปัญหาต่อไปจำเลยทั้งสองได้โอนที่ดินพิพาทของนายจำรัสเป็นการร่วมกันฉ้อฉลกองมรดกของนายจำรัสหรือไม่ ในปัญหานี้คดีอาญาที่จำเลยทั้งสองถูกฟ้องนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกส่วนของนายจำรัสและนายละมัย จำเลยที่ ๑ ได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทมาเป็นของตนเองแต่เพียงผู้เดียว แล้วจดทะเบียนโอนให้จำเลยที่ ๒ นำไปจำนองต่อธนาคารกรุงไทย สาขาสุราษฎร์ธานี เป็นการกระทำโดยทุจริตมีความผิดฐานผู้จัดการมรดกยักยอกทรัพย์ ส่วนจำเลยที่ ๒ ให้ยกฟ้องโจทก์ ดังนั้น ในการพิจารณาคดีแพ่งนี้ ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของนายจำรัสและนายละมัย จำเลยที่ ๑ ได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทมาเป็นของตนเองแต่เพียงผู้เดียวแล้ว จดทะเบียนโอนให้แก่จำเลยที่ ๒ นำไปจำนองโดยทุจริต การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นการยักยอกทรัพย์มรดกของนายจำรัส แม้การกระทำของจำเลยที่ ๑ จะมีใช้เรื่องการฉ้อฉลตามฟ้องก็ตาม แต่ก็ไม่มีสิทธิที่จะกระทำได้ การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนจำเลยที่ ๒ นั้น แม้จะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง และจำเลยที่ ๒ รับโอนที่ดินพิพาทจากจำเลยที่ ๑ หลังจากจำเลยที่ ๑ กระทำผิดฐานยักยอกสำเร็จแล้ว และไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ รับโอนโดยรู้ว่าจำเลยที่ ๑ เบียดบังทรัพย์มรดกของนายจำรัสจึงฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๒ กระทำผิดฐานรับของโจรนั้น ข้อเท็จจริงในคดีอาญาดังกล่าวย่อมผูกพันคดีแพ่งที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๒ ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นยุติได้ว่าจำเลยที่ ๑ โดยทุจริตได้โอนที่ดินพิพาททรัพย์มรดกของนายจำรัสให้แก่จำเลยที่ ๒ จึงไม่มีข้อเท็จจริงที่จะให้รับฟังได้อีกว่าจำเลยที่ ๒ ได้ครอบครองที่ดินพิพาทโดยจำเลยที่ ๒ ได้รับโอนที่ดินพิพาทมาจำเลยที่ ๑ โดยนายจำรัสยกให้ตามที่จำเลยที่ ๒ ต่อสู้ ดังนั้นการรับโอนที่ดินพิพาทของจำเลยที่ ๒ แม้จะมีได้รู้เห็นในการกระทำผิดของจำเลยที่ ๑ ซึ่งจะถือว่าเป็นการร่วมกระทำผิด

กับจำเลยที่ ๑ ก็ตามแต่จำเลยที่ ๑ ได้โอนที่ดินพิพาทมาเป็นของตนโดยกระทำผิดฐานยกยอก แล้วจึงโอนที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ รับโอนที่ดินพิพาทมาจากจำเลยที่ ๑ ซึ่งไม่มีอำนาจโอนให้แก่จำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ จึงไม่มีสิทธิยึดถือครอบครองที่ดินพิพาทได้ จำเลยทั้งสอง ฎีกาต่อไปว่า คดีโจทก์ขาดอายุความมรดกและฟ้องขอให้เพิกถอนการโอนแล้ว ในปัญหานี้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองความว่า ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของนายคล้อยซึ่งนายจำรัสมีสิทธิได้รับตามพินัยกรรม แต่นายจำรัสได้ถึงแก่ความตายก่อนและการจัดการมรดกของนายคล้อยยังไม่เสร็จสิ้น จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกนายคล้อยได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่ตนเองแล้ว จดทะเบียนยกให้แก่จำเลยที่ ๒ ทำให้กองมรดกของนายจำรัสซึ่งมีโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกได้รับความเสียหาย ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนมรดกนายคล้อยและสัญญาให้ที่ดินพิพาทที่จำเลยที่ ๑ โอนที่ดินพิพาทอันเป็นมรดกนายคล้อยให้แก่ตนเองในขณะที่เป็นผู้จัดการมรดกของนายคล้อยแล้วจำเลยที่ ๑ โอนที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๒ ในเวลาต่อมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายดังนี้เป็นการฟ้องว่าจำเลยที่ ๑ กระทำผิดหน้าที่ผู้จัดการมรดกนายคล้อยทำให้มรดกของนายคล้อยที่จะตกได้แก่กองมรดกนายจำรัสซึ่งมีโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกเสียหาย จึงเป็นคดีจัดการมรดกนายคล้อยมิใช่คดีมรดกนายคล้อยซึ่งต้องอยู่ในบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๕๔ จำเลยทั้งสองจึงไม่มีสิทธิอ้างอายุความนับตั้งแต่นายจำรัสตายขึ้นต่อสู้ได้และแม้ว่าโจทก์จะฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองทำการจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทโดยอ้างว่าเป็นการฉ้อฉล แต่เนื้อหาของคำฟ้องนั้นมิใช่เป็นเรื่องการฉ้อฉล จึงมิใช่การฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉล อายุความการฟ้องคดีจึงไม่นับแต่วันรู้ถึงมูลเหตุให้เพิกถอนดังจำเลยทั้งสองฎีกาแต่กรณีตามคดีนี้เป็นเรื่องการฟ้องขอให้เพิกถอนการโอนทางทะเบียนที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์เป็นทางเสียเปรียบแก่กองมรดกของนายจำรัสซึ่งมีโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกผู้อยู่ในฐานะอันจะให้จดทะเบียนสิทธิของตนได้ก่อนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๐ ดังนั้น โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัส จึงฟ้องขอให้เพิกถอนการโอนที่ดินพิพาทอันเป็นมรดกของนายคล้อยดังกล่าวได้ ปัญหาต่อไปโจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ ในปัญหานี้จำเลยทั้งสองฎีกาว่า ที่ดินพิพาทส่วนหนึ่งเป็นของนายละมัยในฐานะผู้รับมรดกตามพินัยกรรมของนายคล้อย โจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของนายจำรัส คงจัดการได้เฉพาะส่วนมรดกของนายจำรัสเท่านั้น โจทก์ขอให้เพิกถอนที่ดินพิพาททั้งหมดจึงไม่ชอบนั้น ฎีกาจำเลยทั้งสองถือว่าเป็นข้อกฎหมายเรื่องอำนาจฟ้องอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จะมีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยทั้งสองชอบที่จะยกขึ้นกล่าวอ้างในศาลฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙วรรคสอง ศาลฎีกาจึงรับวินิจฉัยให้ เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะฟังเป็นยุติว่าที่ดินพิพาทส่วนหนึ่งเป็นของนายละมัยในฐานะผู้รับมรดกตามพินัยกรรมของนายคล้อย และขณะฟ้องคดีนี้โจทก์เป็นเพียงผู้จัดการมรดกของนายจำรัสเท่านั้นก็ตาม แต่ก็ได้ความอีกว่านายจำรัสถึงแก่ความตายขณะเป็นผู้จัดการมรดกของนายคล้อย โดยนายจำรัสไม่มีบุตรและภริยา มิได้ทำพินัยกรรมไว้ทั้งที่ดินพิพาทมีชื่อนายจำรัสในฐานะผู้จัดการมรดกนายคล้อยเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง ดังนั้น ก่อนที่นายจำรัสจะถึงแก่ความตาย นายจำรัสและนายละมัยจึงเป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทเมื่อนายจำรัสถึงแก่ความตายทายาททุกคนของนายจำรัสย่อมเป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทแทนนายจำรัสร่วมกับนายละมัยด้วย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัสจึงมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกันกับทายาทของนายจำรัสที่จะจัดการเกี่ยวกับที่ดินพิพาทได้ในฐานะเจ้าของรวม ดังนั้น โจทก์จึงมีอำนาจใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์ครอบไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อต่อสู้บุคคลภายนอก รวมทั้ง

การใช้สิทธิเรียกร้องเอาทรัพย์สินคืนได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๔๕ ประกอบมาตรา ๑๓๕๙ โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายจำรัส จึงมีอำนาจฟ้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทที่ไม่ชอบดังกล่าวในส่วนของนายละมัยได้ด้วย ถือว่าเป็นการใช้สิทธิป้องกันแทนกันในฐานะเจ้าของรวม ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนและสัญญาให้ที่ดินพิพาทชอบแล้ว ฎีกาจำเลยทั้งสองฟังไม่ขึ้นทุกข้อ พิพากษายืน ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าทนายความชั้นฎีกา ๘,๐๐๐ บาท แทนโจทก์.

องค์คณะ

ชวลิต ธรรมอาชุ · สมชัย เกษขุมพล · สุมิตร สุภาดุลย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3097/2543>